

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ OCZAMI MALMÖ

Chyba nie ma drugiego takiego kraju w Europie jak Szwecja. Bardziej równym niż gdzie indziej już się nie da być. Co ciekawe niepełnosprawni nie mają żadnych zniżek ani stypendiów specjalnych – to byłaby dyskryminacja. Tutaj dozwolone są małżeństwa tej samej płci, a urlop tacierzyński trwa tyle co macierzyński. Właśnie do Malmö, niewielkiego miasta na południu Szwecji, udałam się w dniach 25 maja – 1 czerwca na Erasmus International Staff Training Week organizowany przez Malmö University.

Tematem przewodnim International Staff Training Week był Service Package for (International) Students. International Office Uniwersytetu w Malmö opracował pięciodniowy program warsztatów, prezentacji oraz wydarzeń kulturalnych, do udziału w którym zaprosiło pracowników uczelni europejskich i USA. W sumie było 26 uczestników z takich krajów jak: Polska, Grecja, Hiszpania, Niemcy, Łotwa, Cypr, Wielka Brytania, Turcja, Francja, Włochy, Słowenia, Rumunia oraz USA. Na Staff Training Week reprezentowałam Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie i jednostkę, w której pracuję – Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UEK. I chociaż oprócz mnie było tylko dwóch reprezentantów podobnej do mojej jednostki, to nie brakowało możliwości nawiązania kontaktu poprzez przedstawicieli innych

jednostek. Wszyscy byli otwarci, przyjaźni i chętni do wymiany doświadczeń.

Szwedzi przygotowali rewelacyjny program i zadbali o to, aby opierał się na równej partycypacji wszystkich uczestników. Jeszcze przed przyjazdem zostaliśmy poproszeni o zrobienie prezentacji oraz przygotowanie się do aktywnego udziału w warsztatach i dyskusjach. Dni były bogato zapełnione.

PONIEDZIAŁEK 27 MAJA

W pierwszym dniu wszyscy mieli okazję poznać się bliżej, a służyła temu między innymi dwuminutowa prezentacja swojego uniwersytetu i swojej roli na uczelni. Okazało się to wyzwaniem pod względem zmieszczenia się w czasie. Ale reguły były takie same dla wszystkich. Dzięki prezentacjom każdy mógł przybliżyć swój obszar działania. Bardzo ciekawymi punktami programu dnia pierwszego było wprowadzenie do języka szwedzkiego, którego nauczenie się z racji przesadnej intonacji i niewiarygodnej liczbie samogłosek, z których każdą wymawia się inaczej jest nie lada wyzwaniem. Na szczęście udało się wbić w pamięć te kilka podstawowych słów, aby w Malmö nie zginąć. Moim zdaniem zginąć się nie da, bo każdy Szwed już od kołyski uczy się angielskiego. Drugim interesującym punktem był obraz Szwedów widziany oczami Brytyjczyka, który osiedlił się w Malmö kilkanaście lat temu. Kilka razy na sali wybuchał śmiech, gdy słyszeliśmy

o kolejnych stereotypach, ponieważ prawdziwych, na temat Szwedów. Wieczorem udaliśmy się wszyscy na wspólną kolację, aby kontynuować rozmowy.

WTOREK 28 MAJA

Kolejny owocny dzień. Dzisiaj mieliśmy spotkanie z Disability Service i Student Health Service, dwoma jednostkami Uniwersytetu w Malmö, które najbardziej mnie interesowały. Podczas trzygodzinnego spotkania wysłuchaliśmy prezentacji naszych gospodarzy na temat wsparcia oferowanego studentom niepełnosprawnym oraz pełnosprawnym, którzy tej pomocy potrzebują. Jeśli chodzi o Biuro ds. ON, zajmuje się ono tylko i wyłącznie osobami z niepełnosprawnością. Oznacza to, że jeżeli ktoś złamał sobie nogę i chciałby uzyskać jakiekolwiek wsparcie, nie jest do tego upoważniony i otrzyma negatywną decyzję BON. Niepełnosprawność to stan permanentny trwający co najmniej sześć miesięcy wg szwedzkiego prawa. Biuro i jego działalność finansowane są z wydzielonych środków uczelni. Część tych środków pokrywana jest dzięki dodatkowej dotacji ministerstwa. Biuro tworzą trzy osoby: koordynator, pedagog zajmujący się indywidualnymi potrzebami studenta oraz asystent administracyjny, który zapewnia wsparcie techniczne studentom np. z problemami wzroku. Obecnie na Uniwersytecie w Malmö studiuje 318 osób z niepełnosprawnością, z czego 221 to osoby z dysleksją. Są to studenci, którzy zgłosili się do Biura z prośbą o wsparcie.

Student Health Service to jednostka, która zatrudnia sześciu konsultantów zajmujących się wsparciem psychologicznym, pielęgniarkę oraz osobę odpowiedzialną za projekty. Każdy student może się do nich zgłosić po wsparcie. Z racji tego, że publiczna służba zdrowia jest mało efektywna w Malmö, jednostka ta jest jej uzupełnieniem. Szczególnie zwróciła moją uwagę informacja o rodzaju pomocy. Otóż Student Health Service zajmuje się w dużej mierze kwestią zdrowia seksualnego. Oferują wsparcie w planowaniu ciąży, mogą wykonać testy

fot. archiwum autora

Spotkanie Zastępcy Kierownika BON UEK z przedstawicielami Disability Service i Student Health Service

na chłamydię, testy na spożywanie alkoholu, a od września testy na HIV. Oprócz tego organizują kursy dla osób, które boją się wystąpień publicznych zarówno w języku szwedzkim jak i angielskim, czy otwarte grupy terapeutyczne. W 2012 zanotowali 1786 wizyt, a najczęściej pojawiającymi się problemami były: lęk, porady antykoncepcyjne, depresja, stres i problemy w relacjach z innymi. Student Health Service organizuje również kampanie takie jak Kampania o Chłamydii czy Dni Seksu, aby promować wśród studentów dbałość o zdrowie.

W trakcie warsztatów ogłoszono tradycyjnie Fikę, czyli przerwę na kawę, która u Szwedów jest obowiązkowa. Po warsztatach zjedliśmy pyszny obiad z pracownikami Uniwersytetu. Po obiedzie udaliśmy się na wycieczkę łodzią, a potem na godzinne zwiedzanie miasta.

ŚRODA 29 MAJA

Dzień zaczął się jak zawsze od 9.00. Tym razem zostaliśmy podzieleni na grupy. Ja byłam w grupie pracowników Disability Service i Student Health Service. Oprócz mnie w warsztatach brały udział dwie Greczynki z Uniwersytetu w Patras oraz przedstawiciele szwedzkiego Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Tematem naszych warsztatów była współpraca z wydziałami uczelni. Dyskutowaliśmy na temat tego jak współpraca ta wygląda na poszczególnych uczelniach, jakie są procedury, jakie rozwiązania i pomysły na to, aby była ona jeszcze bardziej efektywna. Ja zaprezentowałam działania naszego Biura. Przedstawiłam zasady udzielania wsparcia studentom, opowiedziałam o szkoleniach dotyczących niepełnosprawności, które prowadzimy dla naszych pracowników administracyjnych

Zwiedzanie Biblioteki
Uniwersytetu w Malmö

Przy polskim stoliku tuż przed International mingle lunch.
Od lewej Monika Pięga, Marzena Dudek

i dydaktycznych, jak również o szkoleniach w ramach Międzyuczelnianego Centrum Wsparcia Psychologicznego Uczelnia wobec osób chorujących psychicznie. Opowiedziałam uczestnikom o systemie certyfikacji katedr Katedra Przyjazna Osobom z Niepełnosprawnością KatPON oraz o nagrodach Integralia, które wręczamy w ramach Krakowskich Dni Integracji.

Po południu odbył się kolejny warsztat Making diversity work, do którego dołączyli przedstawiciele Akademickich Biur Karier z Polski, Łotwy, Niemiec i Grecji. Wspólnie zastanawialiśmy się nad definicją słowa „różnorodność”, nad naszą misją w kontekście potrzeb studentów, nad rozwiązaniami bardziej ogólnymi i szczegółowymi oraz nad tym co świadczy o tym, że nasze usługi są wysokiej jakości.

Późnym popołudniem całą grupą udaliśmy się na wspólną kolację.

CZWARTEK 30 MAJA

W czwartek głównym punktem programu był wykład szwedzkiej pedagog na temat Learning environment. Wykład był niezwykle ciekawy, gdyż uświadomił mi jakie znaczenie ma miejsce, w którym odbywają się zajęcia i jak ważne jest, aby było dopasowane do charakteru zajęć. Druga część wykładu poświęcona była pracy w grupie. Jeszcze przed przyjazdem do Malmö zostaliśmy poproszeni o przywiezienie ze sobą dwóch zdjęć przedstawiających jedną salę na naszej uczelni, w której bardzo dobrze prowadzi się zajęcia oraz drugą, w której prowadzenie zajęć jest dla wykładowcy dużym wyzwaniem. W dziesięcioosobowej grupie opisywaliśmy wybrane przez siebie sale dyskutując co jest

dobrze w ich wyglądzie i funkcji, a co należałoby zmienić.

Popołudnie przeznaczone było na indywidualne spotkania z przedstawicielami różnych jednostek Uniwersytetu w Malmö. Poprosiłam o zorganizowanie dla mnie spotkania z Disability Service i o godz. 13.00 spotkałam się z Susanne – dyrektorem i koordynatorem tej właśnie jednostki. Susanne poznałam już dwa dni wcześniej, kiedy przedstawiała nam działania ich Biura, a że w Szwecji naturalnym jest zwracanie się do siebie po imieniu, od razu przeszłyśmy na ty. Oprócz Susanne w spotkaniu uczestniczyło jeszcze dwóch pracowników Biura. Byli bardzo zainteresowani naszymi szkoleniami dla pracowników oraz systemem KatPON. Przez godzinę rozmawialiśmy o rozwiązaniach stosowanych w naszym Biurze. Szwedzi byli pod bardzo dużym wrażeniem naszego podejścia i pomysłów. Wiele łączy nasze spojrzenia na różne sprawy, dlatego mam nadzieję, że spotkanie to będzie początkiem długiej i owocnej współpracy.

PIĄTEK 31 MAJA

Ostatni dzień Staff Training Week. Trochę szkoda się rozstawać, tyle ciekawych rzeczy można było się dowiedzieć, poznać świetnych ludzi, a przy tym dobrze się bawić. Ale czas wrócić do Polski, aby wprowadzać nowe pomysły i rozwiązania. Dzisiaj odbyło się szkolenie Podejmij wyzwanie dające nowe spojrzenie na otaczający nas świat i to kim jesteśmy. Organizatorzy podsumowali te pięć owocnych dni. Pełna siła, bogatsza o nowe doświadczenia i nowe punkty widzenia wróciłam do Krakowa.

Marzena Dudek (UEK)